

XXV Jornades internacionals per a professors de català

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2011

Presentació

Aquest juliol la Universitat de Girona ens tornarà a acollir per celebrar les *XXV Jornades Internacionals per a Professors de Català*, novament en el marc de la històrica Facultat de Lletres, amb la col·laboració de la Xarxa Vives d'Universitats i de l'Institut d'Estudis Catalans. De fet, enguany ens afegim a la commemoració del centenari de la Secció Filològica (1911-2011) i per això comptarem amb la conferència inaugural del seu president, Isidor Marí, acte amb el qual ens adhirim a la campanya "2011 l'any de la paraula viva", que volem dur a les universitats de l'exterior amb docència d'estudis catalans.

De tota manera, una altra efemèride coincideix en el temps, aquesta més en clau interna. Enguany arribem a la 25a edició d'aquesta trobada de formació del professorat de català que va començar a caminar a Palma l'any 1987 de la mà de la Direcció General de Política Lingüística i de la Direcció General d'Universitats de la Generalitat de Catalunya, que en van ser els organitzadors fins al 2001, havent passat per Palma, Olot, Andorra, Morella, Perpinyà, Girona, Tarragona i Vic (a través de l'antiga Comissió de Promoció de l'Ensenyament del Català a les universitats de fora de l'àmbit territorial de Catalunya, presidida alguns anys pel recentment desaparegut Joan Colomines). Del 2002 ençà, ha estat l'Institut Ramon Llull qui n'ha assumit l'organització, amb edicions a Barcelona, a Sant Cugat del Vallès, a Gandia i a Girona, amb un relleu esperonat pel mateix esperit que va fer néixer les Jornades: un lloc de trobada i d'intercanvi d'experiències del professorat de català de les universitats de l'exterior i alhora un fòrum de formació permanent. A totes les persones que ho van fer possible fins al 2001, vet aquí el nostre més profund agraïment per l'enriquidora herència; i, naturalment, faig extensiu el regreïament a les persones de l'Institut Ramon Llull que n'han mantingut el testimoni fins avui, amb esperit innovador. I també als centenars de professors i professores que s'hi han format, entre els quals m'hi puc comptar amb orgull.

Aquest any centrarem les *Jornades* a tractar qüestions sobre avaluació, tant des d'un punt de vista formal en relació amb les especificacions del *Marc europeu comú de referència per a les llengües* com de l'avaluació de l'aprenentatge pensant en aspectes formatius, constructius i com a procés. També hi destacarà l'ús de les tecnologies com a element afavoridor de l'aprenentatge col·laboratiu. D'altra banda, com hem fet els darrers anys, s'hi destinarà un espai per a l'intercanvi d'experiències docents i la presentació d'activitats acadèmiques i de promoció dels estudis catalans. Finalment, volem donar un pas més en la inclusió i el tractament de la cultura en l'aprenentatge del català com a llengua estrangera i presentar-vos noves eines que facilitin el coneixement del sistema normatiu del català.

Per a l'Institut Ramon Llull aquestes XXV Jornades, si bé en un context d'austeritat i de contenció pressupostària, són un estímul per garantir una bona formació del professorat d'estudis catalans a les universitats de fora del domini lingüístic. I aprofito l'avinentesa per a traslladar-vos la gratitud del director de l'Institut Ramon Llull, Vicenç Villatoro, per la vostra contribució a la projecció de la llengua i la cultura catalanes a l'exterior.

Amb el desig de poder-vos-hi trobar, rebeu una afectuosa salutació.

Andreu Bosch i Rodoreda

Director de l'Àrea de Llengua i Universitats

XXV Jornades internacionals per a professors de català

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2011

Dilluns 18 De 15:30 a 20:00 Universitat de Girona Facultat de Lletres Sala de Graus Plaça Ferrater Mora, 1	
15:30	Acreditació dels participants
16:30	Sessió inaugural Anna Maria Geli, rectora de la Universitat de Girona Joan Ferrer, degà de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona Vicenç Villatoro, director de l'Institut Ramon Llull
17:00	<i>Vint-i-cinc anys de Jornades</i> Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats
17:20	Conferència inaugural La Secció Filològica, de cent anys endavant Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans Ara fa un segle que es va crear la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, l'acadèmia de la llengua catalana. És una bona ocasió no sols per a recordar quins eren els seus objectius fundacionals i com els van saber realitzar els seus primers membres, sobretot Antoni M. Alcover i Pompeu Fabra, sinó sobretot, i mirant cap al futur, per a conèixer quins són avui els seus objectius i activitats.
18:20	<i>Pausa</i>
18:45	Reunions internes del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior amb els representants de les oficines de l'Institut Ramon Llull a Berlín, Londres, Nova York i París
Hotel Gran Ultònia Gran Via de Jaume I, 22	
21:30	Sopar commemoratiu de les <i>XXV Jornades internacionals per a professors de català</i>

XXV Jornades internacionals per a professors de català

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2011

Dimarts 19

De 09:00 a 13:30
Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Diverses aules
Plaça Ferrater Mora, 1

09:00

Tallers (sessions paral·leles)

Els participants han d'inscriure's a dos tallers, un de 9 a 11 i l'altre de 2/4 de 12 a 2/4 de 2. El taller 1, de metodologia de l'ensenyament de llengües estrangeres, s'adreça al professorat de nova incorporació o amb poca experiència docent i tindrà una durada de 4 hores, de 9 a 2/4 de 2.

T1. Com desenvolupar la competència comunicativa a l'aula (Sala de Graus)

Begoña Montmany, Universitat de Barcelona

La societat actual demana professors de llengües capaços de donar resposta a les diferents situacions comunicatives a què s'haurà d'enfrontar l'estudiant. Donar resposta a aquestes necessitats passa pel desenvolupament de la competència docent en l'aspecte més general: (Saber) el docent ha de dominar els continguts teòrics ja siguin sobre la pròpia llengua o sobre teories d'adquisició d'aprenentatge; (Saber estar) també ha de dominar les diferents estratègies i habilitats comunicatives que li permetin crear entorns favorables per a la construcció del coneixement i per a la mediació entre cultures; (Saber ser) i alhora ha de ser capaç de reflexionar sobre la seva pròpia funció a l'aula amb l'afany de poder desenvolupar certa autonomia en la seva formació. Tot això ens ofereix una visió del docent en què el desenvolupament d'aquesta competència general l'obliga a revisar els continguts assimilats al llarg de la seva formació i/o de la seva experiència professional. Aquest taller se centra en una aproximació a la metodologia de l'ensenyament de llengües i ofereix competències i estratègies bàsiques per facilitar la tasca docent del professorat. També es treballaran algunes qüestions relacionades amb la presentació de la llengua a l'aula, la planificació de sessions d'ensenyament, la gestió de l'aula, etc.

T2. Elaboració de proves de llengua vinculades als nivells del *Marc europeu comú de referència* (Aula 1)

Neus Figueras, Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

En aquest taller es presentarà breument el procés de vinculació de proves de llengua amb els nivells del MECR tal i com es descriu en el Manual del Consell d'Europa (2009) en les seves fases de familiarització, especificació, estandardització i validació. Es discutirà com es pot gestionar aquest procés segons les necessitats de cada context i segons la disponibilitat de recursos, i alhora contribuir a la millora de la qualitat d'instruments d'avaluació ja existents. Els assistents tindran ocasió de posar en pràctica activitats d'anàlisi d'instruments d'avaluació, tant des de la perspectiva de la seva pròpia validesa i utilitat com de la seva vinculació amb els nivells del MERC.

T3. L'avaluació a l'aula (Aula 2)

Encarna Atienza, Universitat Pompeu Fabra

En aquest taller s'abordarà una manera d'entendre l'avaluació com a diàleg, comunicació, negociació, valoració, lluny d'una avaluació imposada pel professor. Ens centrarem, doncs, en l'avaluació formativa i com dur-la a l'aula. Entesa d'aquesta manera, el taller proposa orientacions per veure l'avaluació com una activitat més de classe, on els criteris es negocien.

T4. Portfolio Europeu de les Llengües electrònic (ePEL): implementació a l'aula (Aula d'informàtica II)

Ana Pitarch, Universitat Jaume I

L'ePEL és un document web propietat de l'aprenent desenvolupat per l'Organisme Autònom de Programes Educatius Europeus del MEC i validat pel Consell d'Europa el 2008. Des del passat 24 de novembre de 2010 ja és accessible a totes aquelles persones que el vulguin utilitzar en la gestió de l'aprenentatge de llengües. A l'ePEL, l'aprenent pot recollir els productes del seu treball, organitzar-los i autoavaluar-se. Així mateix, pot reflexionar, planificar i tenir informació sobre el seu procés d'aprenentatge. En aquest taller posarem exemples d'implementació a l'aula i veurem què ens pot aportar a aprenents i professors.

11:00

Pausa

11:30

Repetició dels tallers

13:30

Dinar

XXV Jornades internacionals per a professors de català

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2011

Dimarts 19

De 15:30 a 19:30
 Universitat de Girona
 Facultat de Lletres
 Sala de Graus
 Plaça Ferrater Mora, 1

15:30	<p>Presentacions del professorat</p> <p><i>L'experiència del portafolis d'aprenentatge autònom a la Universitat de Leeds</i> Kristina Pla, Universitat de Leeds</p> <p>El portafolis d'aprenentatge autònom aporta a l'estudiant la possibilitat d'establir un contacte amb la llengua que està aprenent molt diferent del que hi tindria si només escrivís treballs o es preparés per a fer exàmens. Aquest contacte inclou la llibertat de triar els continguts, la necessitat de col·laborar amb companys i l'explotació de textos reals (no adaptats) en diversos contextos. A Leeds hem inclòs a l'avaluació un portafolis d'aprenentatge autònom amb aquestes característiques. Durant aquesta presentació vull parlar-vos dels avantatges i dels resultats que ha tingut entre els estudiants la implantació d'aquest portafolis. També veurem alguns exemples pràctics dels elements que n'han format part i parlarem dels elements que poden dificultar la tria d'un portafolis com a part fonamental de l'avaluació d'un curs.</p> <p><i>TIC i CLE: El corpus oral RETOC com a activitat docent</i> Albert Morales, Universitats de Venècia i Trieste</p> <p>El Repertori Electrònic de Textos Orals Catalans és un corpus de veu digitalitzada, parcialment transcrita i accessible universalment des d'Internet. Els professors de CLE podem integrar-lo com a activitat per als nostres estudiants: reforça l'associació entre fonètica i representació gràfica, es practica i millora l'ortografia, i s'enriqueix la comprensió oral, la pronúncia i l'expressió oral. Paral·lelament, el docent caracteritza i analitza la tipologia d'errors morfosintàctics més comuns i pot tractar-los a classe més a fons.</p>
17:00	<p><i>Pausa</i></p>
17:30	<p><i>El viatge que mai no va fer: Joan Brossa a Sheffield</i> Laia Darder, Universitat de Sheffield</p> <p>En aquesta presentació es parlarà de la gènesi del projecte que ha tingut com a objectiu principal mostrar la figura de Joan Brossa des de dues perspectives: l'acadèmica i la lúdica. S'hi descriuran el plantejament inicial i l'estructura, i es posarà èmfasi en el treball i la implicació dels estudiants.</p> <p><i>Postals de Praga: un projecte cultural del Lectorat de català de Praga</i> Andreu Bauçà, Universitat Carolina de Praga</p> <p><i>Postals de Praga</i> és un curtmetratge de 20 minuts realitzat l'any 2009 en llengua catalana amb la participació dels estudiants del Lectorat de català de la Universitat Carolina de Praga (Govern d'Andorra). El treball es basa en un guió proposat pels mateixos estudiants, revisat posteriorment pel director del film, Diego Fandos. La pel·lícula, que s'estrenà en exclusiva en un cinema de la capital txeca, tracta de la complexitat de les relacions humanes des d'una perspectiva humorística i divertida.</p>
18:30	<p>Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior Balanç del curs 2010–2011 i orientacions per al curs 2011-2012 Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats</p> <p>Sessió restringida al professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior de l'Institut Ramon Llull</p>

XXV Jornades internacionals per a professors de català

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2011

Dimecres 20

De 09:00 a 13:30
Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Diverses aules
Plaça Ferrater Mora, 1

09:00	<p>Tallers (sessions paral·leles) Els participants han d'inscriure's a dos tallers, un de 9 a 11 i l'altre de 2/4 de 12 a 2/4 de 2.</p> <p>T1. Criteris i barems d'avaluació de les habilitats productives dels nivells bàsic i elemental (Aula 1) Núria Puigdevall, Universitat Federico II i Suor Orsola Benincasa de Nàpols Ignasi Massaguer, Institut Ramon Llull En aquest taller es presentaran els criteris i barems d'avaluació de les proves dels nivells bàsic (A2) i elemental (B1) de l'Institut Ramon Llull i es demanarà als participants que en facin una proposta d'aplicació pràctica a partir mostres reals. L'objectiu de la sessió és que el professorat conegui de primera mà quins aspectes de la producció oral i escrita dels seus estudiants són avaluable en les proves oficials, de cara a una millor preparació dels exàmens.</p> <p>T2. Taller sobre les wikis: una plataforma per a unir eines (Aula d'informàtica II) Júlia Llompарт, Universitat de Massachusetts En aquest taller es pretén treballar de manera pràctica les plataformes wiki. Per això, i després d'una breu introducció i discussió, es veuran exemples pràctics d'eines i wikis. L'objectiu del taller és que els participants aprenguin a fer una wiki, a crear-ne l'estructura bàsica i a treure'n el màxim profit com a eina que pot aglutinar gran quantitat de recursos per a l'ensenyament de llengües. El producte final pot ser una plataforma per al professorat per a crear-hi els seus propis cursos.</p> <p>T3. Taller sobre edició bàsica de Xarxallull.cat i aplicació didàctica de Moodle (Sala d'estudis) Sílvia Font, Universitat d'Illinois a Urbana-Champaign Marina López, Institut Ramon Llull En aquest taller s'oferiran les instruccions bàsiques per a l'edició i participació activa en la creació de continguts de Xarxallull.cat. A més, es presentarà una aplicació didàctica de l'eina a càrrec de Sílvia Font, per tal de tenir un exemple que es pugui exportar a les plataformes de les universitats o a Xarxallull en forma de cursos independents.</p> <p>T4. LLETRA C DE CARTELL (Aula 2) Robert Casas, Universitat de Stanford La societat de la informació (i de la imatge) en què estem immersos ens demana que acompanyem la promoció d'activitats o de classes amb cartells que hi donin visibilitat. Aquest taller s'adreça a persones amb poca o cap experiència utilitzant <i>Photoshop</i> per tal d'oferir les eines bàsiques necessàries per dissenyar pòsters per promoure d'una manera efectiva cursos o esdeveniments que organitzin a les universitats. Com perdre la por al <i>Photoshop</i>? Com trobar i triar una fotografia que comuniqui el que volem dir? Quins elements ha de tenir un bon pòster? Com evitar complicar-nos la vida a l'hora d'emprendre el disseny? Intentarem donar respost a aquestes preguntes i, sobretot, revisarem estratègies per desenvolupar una mirada creativa, i descobrirem que darrera de la paraula CARTELL [si la llegim al revés] hi trobem la LLETRA C de Creació, de Concepte, de Comunicació o de Creativitat.</p>
11:00	<i>Pausa</i>
11:30	Repetició dels tallers
13:30	<i>Dinar</i>

XXV Jornades internacionals per a professors de català

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2011

Dimecres 20

De 15:30 a 20:00
Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Sala de Graus
Plaça Ferrater Mora, 1

15:30	<p><i>L'ensenyament de la gramàtica a l'aula de català com a L2</i> Llorenç Comajoan, Universitat de Vic Núria Bastons, Escola Oficial d'Idiomes de Barcelona – Vall d'Hebron Cristina Bernadó, Consorci per a la Normalització Lingüística</p> <p>El pes que ha tingut la gramàtica ha variat segons els enfocaments d'ensenyament de segones llengües. Si bé en els enfocaments més comunicatius l'ensenyament de la gramàtica explícita quasi era absent, avui dia hi ha una tendència a trobar un equilibri entre l'ensenyament de la forma i del significat-ús. En aquesta sessió farem un repàs a diferents tractaments de la gramàtica a l'aula de català com a L2 i presentarem diferents maneres d'introduir la reflexió gramatical a l'aula a partir de la <i>Gramàtica pràctica del català</i>.</p>
16:30	<p><i>De la cultura a la llengua i de la llengua a la cultura</i> Matilde Martínez, Godall Formacions</p> <p>Sabem que el coneixement cultural és indestriable del coneixement de la llengua. Tot i així, quan preparem les nostres classes i els nostres programes ens plantejem les mateixes preguntes: Com ensenyar la cultura a les classes de llengua? Com ensenyar llengua de forma explícita a les classes de cultura? Aquesta ponència vol oferir propostes i exemples que ajudin a la creació de materials que reforcin i sistematitzin el vincle entre llengua i cultura.</p>
17:30	<i>Pausa</i>
18:00	Sessió reservada a reunions internes del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior

XXV Jornades internacionals per a professors de català

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2011

Dijous 21

De 09:00 a 14:00
Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Sala de Graus
Plaça Ferrater Mora, 1

09:00	<p>Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior Balanç del curs 2010–2011, suggeriments i propostes de futur Professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior Sessió restringida al professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior de l'Institut Ramon Llull</p>
11:00	<i>Pausa</i>
11:30	<p>La música en l'ensenyament de la llengua i la cultura catalanes Carla González, Universitat Autònoma de Barcelona La música és molt més que paraules i acords. De fet, sense música no ens entendríem ni entendríem el món que ens envolta. Així doncs, alhora d'ensenyar llengua i cultura catalanes no podem menystenir-ne la importància. Actualment la música catalana viu un període d'efervescència i eclosió: n'hi ha més quantitat, qualitat i diversitat que mai. I això és un símptoma de normalitat. Ara bé, també cal mirar enrere, als orígens, a la Nova Cançó. Es plantejaran diverses maneres de fer servir la música com a recurs didàctic.</p>
12:30	<p>Conferència de cloenda El Comte Arnau: la trajectòria d'un mite Margarida Casacuberta, Universitat de Girona Manuel Milà i Fontanals, Víctor Balaguer, Anicet Pagès de Puig, Jacint Verdaguer, Joan Maragall, Josep Carner, Josep M. de Sagarra, Joan Oliver, Xavier Benguerel, Joan Brossa, Agustí Bartra, Gabriel Ferrater, Ambrosi Carrion són només alguns dels escriptors que, des de la segona meitat del segle XIX, s'han sentit atrets pel Comte Arnau i l'han convertit en tema de la seva literatura.</p> <p>És seguint aquest rastre com m'agradaria arribar a mostrar, a través d'aquesta conferència, el sentit actual del personatge i d'un mite que se sustenta sobre tres dels pilars bàsics de la Catalunya del segle XX: la modernitat, la cultura del catalanisme i la figura de l'artista i de intel·lectual moderns.</p>
13:30	<p>Sessió de cloenda Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats Alex Susanna, director adjunt de l'Institut Ramon Llull Joaquim Puigvert, vicerector de Relacions Institucionals, Societat i Cultura de la Universitat de Girona</p>

2011 Secció Filològica
l'any de la paraula viva